

СОЦІАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Баришевська І.В., к.е.н., доцент

Миколаївський національний аграрний університет

На аграрних підприємствах соціальна стратегія тісно пов'язана із загальним станом соціального забезпечення сільських територій. Як свідчать результати досліджень, занепад сільської соціальної інфраструктури, відсутність робочих місць, низький розвиток сільських територій, недостатні умови для розвитку підприємництва на селі, сприяють відтоку сільського населення до міст і за кордон заради більш престижних заробітків. Ці та інші умови призводять до деградації сільського населення.

Зважаючи на вищевказане, в якості основних компонентів соціальної стратегії аграрного підприємства можна виділити:

I. Стратегія розвитку кадрового потенціалу підприємства, що пов'язана з реалізацією на практиці різних аспектів управління персоналом підприємства. Вона включає наступні елементи:

1. Планування кадрових потреб підприємства, у процесі якого необхідно враховувати як кількісні, так і якісні його характеристики.

2. Стратегія формування персоналу підприємства, що передбачає проведення інтенсивних досліджень на ринку праці для того, щоб заздалегідь оцінити можливості своєчасного кадрового забезпечення.

3. Стратегія розвитку персоналу підприємства, яка полягає в досягненні максимальної відповідності можливостей працівників вимогам, які до них висуваються. Для цього персоналу підприємства повинні бути створені необхідні умови. Перш за все це стосується забезпечення умов для розвитку на робочих місцях.

4. Стратегія використання і збереження персоналу передбачає конкретне закріплення співробітників на підприємстві та стимулювання за допомогою відповідного інструменту віддачі персоналу та підвищення продуктивності.

5. Стратегія розвитку людського капіталу, яка полягає в підвищенні його рівня, задля

нарощування інтелектуального потенціалу.

К. Флекснер відмічав, що «ставлення доцільних цілей і пріоритетів – це зовсім не аргумент проти приватного підприємництва та ринкової економіки. Навпаки, ...це сприяє укріпленню і того і іншого... Нова, ідеальна економіка об'єднує людей, виробництво та навколишнє середовище в новий тип відносин витрати–випуск, при якому витрати будуть представлені рішеннями людей, а випуск – якістю злиття» [1, с. 87]. Саме на такому твердженні повинна ґрунтуватися соціальна стратегія аграрного підприємства, особливо із інноваційним типом розвитку.

6. Мотиваційний механізм, який включає реалізацію наступних послідовних процедур: обґрунтування і вибір менеджером цілей і задач мотиваційної діяльності на підприємстві; вибір конкретної моделі мотиваційного механізму на основі аналізу та оцінки внутрішніх факторів мотивації і зовнішніх стимулів економічної поведінки працівників підприємства.

Колектив науковців [2], вивчаючи думку спеціалістів та керівників аграрних підприємств щодо мотивів праці, встановили, що понад 90% з них бажають працювати колективно і визнали, що найкращі рішення – колективні. Мотивами роботи в колективі переважно більшістю були визнані: спільна праця, взаємодопомога, можливість вижити у критичній ситуації, звичка до колективної праці і до колег по роботі. При цьому, у стратегії мотивації праці спеціалісти і керівники підрозділів визнали: необхідність формування органів самоуправління, співпрацю з неформальними лідерами і групами у підготовці найвідповідальніших управлінських рішень, удосконалення системи оплати праці.

7. Стратегія скорочення персоналу підприємства, яка передбачає розробку ретельно диференційованого інструменту скорочення штатів.

II. Базова соціальна стратегія підприємства, зміст якої полягає в забезпеченні комплексного розвитку соціальної сфери аграрного підприємства, яка може включати наступні основні складові: удосконалення соціальної структури колективу підприємства; поліпшення умов і охорона праці, зміцнення здоров'я працюючих; поліпшення житлово-побутових та соціально-культурних умов працюючих та їх сімей.

III. Цільові соціальні програми, які можуть виділятися в рамках розробки та реалізації соціальної стратегії для вирішення найбільш пріоритетних задач соціального розвитку аграрного підприємства.

IV. Соціальна захищеність працівників підприємства. За рахунок коштів з прибутку можуть встановлювати додаткові компенсації працюючим, пенсіонерам, жінкам-матерям, зменшувати вартість продукції і послуг, що реалізуються в рамках соціальної інфраструктури організації.

Таким чином, соціальна стратегія аграрного підприємства передбачає створення належної соціальної інфраструктури для забезпечення процесу відтворення робочої сили на

підприємстві та збереження сприятливого мікроклімату в колективі. Реалізація таких програмних заходів сприяє підвищенню продуктивності праці працівників підприємства і, отже, безпосередньо впливає на протікання виробничого процесу.

Література:

1. Курт Ф. Просвещенное общество. Экономика с человеческим лицом / Ф. Курт ; пер. с англ. – М. : Международные отношения, 1994. – 202 с.
2. Ходаківський Є. І. Психологія управління : підручник / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – 3-тє вид., перероб та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 664 с.